

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“
Шипово
за период 01.01-31.12.2017. године**

Број: РВ051-18

Бања Лука, 26.11.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод.....	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Биланс успјеха.....	13
	6.1.1. Приходи.....	13
	6.1.2. Расходи.....	14
	6.1.3. Финансијски резултат.....	16
	6.2. Биланс стања.....	16
	6.2.1. Актива.....	16
	6.2.2. Пасива.....	18
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	19
	6.3. Биланс новчаних токова.....	19
	6.4. Временска неограниченост пословања.....	19
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	19
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје.....	20

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Негативно мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово, не приказују истинито и објективно, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за негативно мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза јер пописом није обухваћена сва имовина и обавезе, Извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања и није благовремено достављен надлежном органу на разматрање.

Рачуноводствене политике нису усклађене са МРС, како је то прописано чланом 7. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Обрачунате накнаде запосленима у 2017. години у износу од 10.998 КМ нису евидентирани у складу са начелом настанка пословног догађаја. За наведен износ мање су исказани остали лични расходи и резултат текућег периода.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. извјештаја:

У пословним књигама није извршено признавање земљишта, што није у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 7;

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:

Нису исказана потраживања од фондова по основу рефундације зарада и накнада зарада у износу од 24.983 КМ. За наведени износ мање су исказана потраживања и приходи.

Није извршена исправка вриједности потраживања која су старија од годину дана у најмањем износу од 16.920 КМ, што није у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање, параграфи 58 и 59. За наведени износ више су исказана потраживања, а мање су исказани расходи обезвређења потраживања.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.1. извјештаја:

У претходним годинама није вршено укидање ревалоризационих резерви, сходно МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 41.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.2. извјештаја:

Обавезе за отплату дугорочног зајма према Фонду здравственог осигурања Републике Српске које доспијевају за плаћање у року до годину дана у износу од 35.427 КМ нису исказане у оквиру краткорочних финансијских обавеза, што није у складу са чланом 30. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Због погрешне класификације краткорочне обавезе мање су исказане, док су дугорочне обавезе више исказане за наведени износ.

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. извјештаја:

Нису сачињене Напомене уз финансијске извјештаје у складу са чланом 19. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, те сходно томе нису извршена ни потребна објелодањивања у вези сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за негативно мишљење одредили смо да нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је

одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 26.11.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово за 2017. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Исплате накнада за службена путовања нису вршене у складу са члановима 12. став (2) и 16. став (1) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Нису у потпуности испоштоване процедуре јавних набавки утврђене Законом о јавним набавкама.

Неусклађености се односе на сљедеће:

- извршене набавке у вриједности око 28.000 КМ (гориво, лабораторијски материјал, рачунари, лабораторијска центрифуга и друго) нису предвиђене планом набавки за 2017. годину, што није у складу са чланом 17. став (1) наведеног закона;
- за поништене поступке набавки чврстог горива-пелета (два поступка), те зуботехничког и стоматолошког материјала на порталу јавних набавки није објављено обавјештење о поништењу поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 36. став (1) наведеног закона.

Као што је наведено под тачком 6.1.1. извјештаја:

Ослобађање од плаћања партиципације вршено је за запослене у Јавној здравственој установи Дом здравља „Шипово“ Шипово који не припадају категоријама лица ослобођених од партиципације према одредбама Закона о здравственом осигурању и члану 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:

Дневник благајне није закључиван на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

У благајни је држана готовина у износу изнад утврђеног благајничког максимума, супротно члану 7. став (1) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем. Готовина наплаћена по основу партиципације у износу који је прелазео 200 КМ није уплаћивана на жиро рачун истог радног дана (а најкасније наредног радног дана), сходно члану 8. наведене уредбе.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово.

Бања Лука, 26.11.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) интерним актима дефинишу питања од значаја за успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства, сходно члану 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 3) успоставе помоћне евиденције за грађевинске објекте, опрему и залихе материјала;
- 4) расходи евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја;
- 5) у пословним књигама изврши признавање земљишта, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 7;
- 6) исправка вриједности потраживања врши у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање, параграфи 58 и 59;
- 7) обавезе за отплату дугорочних кредита које доспијевају за плаћање до једне године у потпуности исказују сходно члану 30. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 8) у складу са чланом 19. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, сачине Напомене уз финансијске извјештаје и у истим објелодане информације у вези сталности пословања (параграфи 25 и 26).

Препоручује се Управном одбору да обезбиједи да се:

- 9) преиспита књиговодствена вриједност и структура капитала исказаног у пословним књигама Јавне здравствене установе Дом здравља „Шипово“ Шипово.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) донесу интерни акти везано за систем интерних финансијских контрола;
- 2) исплате накнада за службена путовања врше у складу са члановима 12. став (2) и 16. став (1) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- 3) путни налази за службена возила попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- 4) приликом провођења поступака јавних набавки у потпуности поштују одредбе чланова 17. став (1) и 36. став (1) Закона о јавним набавкама;

- 5) прибави сагласност оснивача на годишњи Програм рада и финансијски план, сходно члану 19. Закона о систему јавних служби;
- 6) обрачун плата запосленима у потпуности врши у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- 7) благајничко пословање врши сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, као и члановима 7. став (1) и 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Препоручује се Управном одбору да обезбиједи да се:

- 8) ослобађање од плаћања партиципације врши само за категорије осигураних лица и услуге здравствене заштите које су дефинисане одредбама Закона о здравственом осигурању и Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о здравственој заштити;
- Закон о здравственом осигурању;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак;
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства Републике Српске;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Правилник о поступку директног споразума за набавку роба, услуга и радова Дома здравља „Шипово“ Шипово;
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2017. години;
- Правилник о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- Одлука о партиципацији.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДеноЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Дом здравља „Шипово“ Шипово (у даљем тексту: Дом здравља) основана је 1997. године Одлуком Скупштине општине Шипово као здравствена установа примарног нивоа здравствене заштите. Статус правног лица стекао је уписом у судски регистар код Основног суда, односно Окружног привредног суда у Бањој Луци.

Рад Дома здравља организован је у оквиру сљедећих организационих јединица:

- служба породичне медицине;
- специјалистичка амбуланта из педијатрије;
- служба хитне медицинске помоћи;
- стоматолошка служба;
- центар за физикалну рехабилитацију у заједници;
- служба лабораторијске дијагностике;
- РТГ служба;
- хигијенско-епидемиолошка служба;
- служба за правне, економско-финансијске и опште послове.

Примарна здравствена заштита обезбијеђена је по моделу породичне медицине радом седам тимова породичне медицине за 9.664 грађана који имају активно здравствено осигурање на подручју општина Шипово, Купрес и дио становништва општине Језеро. Услуге из области физикалне рехабилитације Дом здравља, поред наведених општина, пружа и за становништво општина Мркоњић Град и Рибник.

Дом здравља је сходно Закону о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/09 и 44/15) у 2018. години испунио прописане стандарде сигурности у процесу пружања здравствене заштите и стекао статус сертификоване здравствене установе.

Органи Дома здравља су Управни одбор и директор. Дом здравља заступа и представља директор.

Финансијска средства за рад обезбјеђује од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд здравственог осигурања), из буџета општине Шипово (у даљем тексту: Општина), наплатом услуга од корисника здравствене заштите и других извора.

Пословање Дома здравља обавља се преко жиро рачуна који се воде код три пословне банке.

Дом здравља је на достављени нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији доставио писмено изјашњење да нема примједбе на исти.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована да изврши финансијску ревизију Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Дома здравља утврђена је: дјелатност, заступање и представљање, надлежност, унутрашња организација и друга питања значајна за пословање установе.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Дому здравља дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (из 2015. године), којим је систематизовано 35 радних мјеста са 64 извршиоца.

У Дому здравља је на дан 31.12.2017. године био запослен 61 радник (48 медицинских и 13 немедицинских радника), од којих је 59 на неодређено и 2 на одређено вријеме. Током 2017. године радни однос засновало је 5 радника, од тога 2 на неодређено и 3 на одређено вријеме (замјена привремено одсутног радника, приправник и пробни рад). Запошљавање радника вршено је без претходне сагласности Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске, што није у складу са Закључком Владе Републике Српске (из 2015. године).

У току 2017. године у Дому здравља је, од стране оснивача (по проведеном јавном конкурс за избор и именовање), дошло до промјене директора и чланова управног одбора.

Увидом у презентовану документацију стекли смо увјерење да попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) и то:

- пописом нису обухваћене залихе материјала (лијекова, санитетског, стоматолошког и лабораторијског материјала); пословни рачун у инострану валути; потраживања и обавезе (члан 4.);
- за члана пописне комисије именовано је лице које води евиденцију о промјенама на имовини и обавезама која је предмет пописа (члан 14.);
- прије почетка пописа комисија за попис није сачинила план рада (члан 17. став 1.);
- пописне листе нису потписане од стране чланова комисије (осим количинских листа) и одговорног лица (члан 17. став 8);
- Извјештај о извршеном попису не садржи податке о времену утрошеном по појединим фазама пописа; стручној оспособљености, професионалној квалификацији и радном ангажману лица ангажованих на попису; упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза; преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања. Извјештај о попису комисија за попис није благовремено сачинила и доставила надлежном органу на разматрање (члан 20.);

- евидентирање сходно Извјештају о попису извршено је прије усвајања истог од стране надлежног органа Дома здравља (члан 21).

Интерним актом није дефинисан систем интерних финансијских контрола у Дому здравља, како је прописано чланом 59. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16). Такође, није донесен интерни акт о коришћењу и одржавању службених возила.

Правилник о рачуноводству (из 2004. године) није усклађен са МРС, како је то прописано чланом 7. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

Не воде се помоћне евиденције за грађевинске објекте, опрему и залихе материјала, сходно члану 11. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Евиденције присуства радника на послу (појединачне евиденције, збирна евиденција, мјесечни распоред тимова породичне медицине и распоред дежурства медицинских сестара) не потписују се од стране надлежног лица. Код благајничког пословања документација на основу које је извршена наплата партиципације и евидентиран улаз готовине у благајну није на одговарајући начин одложена уз налог наплате.

У главној књизи се не исказује финансијска вриједност залиха материјала, алата и инвентара у употреби (набавка и трошење истих), сходно члану 8. став (12) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15).

Књиговодствене исправе (фактуре) у пословним књигама Дома здравља нису евидентирани наредног дана (а најкасније у року од осам дана) од дана пријема. Такође, књиговодствене исправе нису потписане од стране лица одговорног за потпуност, истинитост и тачност књиговодствених исправа, као и одговорног лица у Дому здравља. Наведено није у складу са чланом 9. ставови (3), (4) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Код књиговодствених и финансијских послова присутно је нераздвајање дужности (фактуриста-обрачунски радник обавља већину наведених послова). Дом здравља у радном односу нема сертифициваног рачуновођу, стога је за израду финансијских извјештаја за 2017. годину ангажовано лице са наведеним сертификатом.

Финансијски извјештаји Дома здравља до сада нису били предмет ревизије од стране независне ревизијске куће, а што је обавеза у складу са чланом 28. став (2) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Накнада трошкова превоза, у случајевима када запослени (по одобрењу директора) за службено путовање користи путнички аутомобил у личној својини, није обрачуната у висини 20% цијене литра горива по пређеном километру. По завршетку службеног путовања радник не сачињава писани извјештај. Наведено није у складу са члановима 12. став (2) и 16. став (1) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10).

У путним налозима за службена возила нису уредно и читко попуњене све назначене рубрике, сходно члану 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17).

Успостављени систем интерних контрола у Дому здравља није обезбиједио истинито и објективно извјештавање и усклађеност активности са значајним законским и другим прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;**
- **донесу интерни акти везано за систем интерних финансијских контрола;**
- **интерним актима дефинишу питања од значаја за успостављање и функционисање система књиговодства и рачуноводства, сходно члану 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;**
- **успоставе помоћне евиденције за грађевинске објекте, опрему и залихе материјала;**
- **исплате накнада за службена путовања врше у складу са члановима 12. став (2) и 16. став (1) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;**
- **путни налази за службена возила попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.**

4. Набавке

Управни одбор Дома здравља донио је План јавних набавки за 2017. годину којим су планиране набавке укупне вриједности 73.659 КМ, без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ). План обухвата централизовану набавку лијекова, санитетског и другог материјала коју проводи Фонд здравственог осигурања (18.260 КМ), те набавку роба (39.790 КМ) и услуга (15.609 КМ) које проводи Дом здравља.

У 2017. години проведене су набавке укупне вриједности 62.426 КМ (без ПДВ-а), од чега је вриједност набавки које је провео Дом здравља 43.303 КМ.

Ревизијским испитивањем обухваћено је шест поступака набавки вриједности 26.287 КМ (без ПДВ-а), три поништена поступка и два поступка из плана набавки за 2018. годину (процедура проведена крајем 2017. године).

Утврђена су одступања у примјени Закона о јавним набавкама ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 39/14) и то:

- извршене набавке у вриједности око 28.000 КМ (гориво, лабораторијски материјал, рачунари, лабораторијска центрифуга и друго) нису предвиђене планом набавки за 2017. годину, што није у складу са чланом 17. став (1) закона;
- на порталу јавних набавки, за поништене поступке набавки чврстог горива-пелета (два поступка), зуботехничког и стоматолошког материјала, није објављено обавјештење о поништењу поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 36. став (1) наведеног закона.

Препоручује се директору да обезбиједи да се приликом провођења поступака јавних набавки у потпуности поштују одредбе чланова 17. став (1) и 36. став (1) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Управни одбор Дома здравља је, на приједлог директора, донио 27.04.2017. године одлуку о усвајању Финансијског плана Дома здравља за 2017. годину.

Финансијским планом укупни приходи планирани су у износу од 1.542.000 КМ и највећим дијелом чине их: приходи од Фонда здравственог осигурања по основу финансирања примарног нивоа здравствене заштите и консултативно-специјалистичких услуга из области педијатрије (1.360.000 КМ), приходи од партиципације (80.000 КМ), дотација општине (50.000 КМ) и превоза на дијализу (35.000 КМ).

Расходи су планирани у износу од 1.537.000 КМ и највећим дијелом чине их: трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (1.242.500 КМ), медицинског и режијског материјала (103.000 КМ) и трошкови амортизације (85.000 КМ).

Управни одбор није донио Програм рада Дома здравља за 2017. годину, а што је био у обавези сходно члану 17. став (4) Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07; 109/12 и 44/16).

Дом здравља није обезбиједио сагласност Скупштине општине као оснивача на Финансијски план за 2017. годину, а што је био у обавези да учини сходно члану 19. Закона о систему јавних служби.

Препоручује се директору да обезбиједи да се прибави сагласност оснивача на годишњи Програм рада и финансијски план, сходно члану 19. Закона о систему јавних служби.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Дома здравља приказани су у формату који је прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 63/16).

6.1. Биланс успјеха

6.1.1. Приходи

Укупни приходи исказани су у износу од 1.526.343 КМ и у цијелости се односе на пословне приходе, које чине приходи од продаје учинака на домаћем тржишту и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту исказани су у износу од 1.404.268 КМ и највећим дијелом односе се на приходе од извршених услуга које Дом здравља фактурише Фонду здравственог осигурања по основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите (1.181.485 КМ), Уговора о пружању услуга консултативно-специјалистичке здравствене заштите из области педијатрије (60.547 КМ) и Уговора о испоруци денталних медицинских

средстава (14.144 КМ). Наведени уговори закључени су у складу са Правилником о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2017. години („Службени гласник Републике Српске“, број 1/17). Приходи су умањени за износ од 6.771 КМ по основу „ризика прекорачења“ лијекова издатих на рецепт.

Дом здравља је поред уговорених прихода остварио приходе од партиципације и превоза пацијената на дијализу.

Приходи од партиципације исказани су у износу од 103.777 КМ. Наплата партиципације врши се у складу са Одлуком о партиципацији („Службени гласник Републике Српске“, број: 58/16, 83/16, 112/16, 1/17 и 29/17), односно Цјеновником здравствених услуга утврђених од стране Управног одбора Фонда здравственог осигурања.

Ослобађање од плаћања партиципације вршено је за запослене у Дому здравља који не припадају категоријама лица ослобођених од партиципације према одредбама Закона о здравственом осигурању и члану 53. Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту („Службени гласник Републике Српске“, број: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17 и 115/17).

Приходи од превоза пацијената на дијализу исказани су у износу од 34.940 КМ. Дом здравља извршене услуге превоза пацијената на дијализу фактурише по основу пређених километара и од стране Фонда здравственог осигурања признате јединичне цијене горива (30%).

Остали пословни приходи исказани су у износу од 122.075 КМ, а чине их приходи од дотација Општине (97.961 КМ), поврата плаћених акциза на лож уље и етилни алкохол (1.891 КМ) и приходи од донација - вриједност укинutih одложених прихода (22.223 КМ).

Приходи су, због неисказаних потраживања од фондова по основу рефундације зарада и накнада зарада, мање исказани за износ од 24.983 КМ (деталније под тачком 6.2.1.2. извјештаја).

Препоручује се Управном одбору да обезбиједи да се ослобађање од плаћања партиципације врши само за категорије осигураних лица и услуге здравствене заштите које су дефинисане одредбама Закона о здравственом осигурању и Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи исказани су у износу од 1.614.230 КМ, а чине их пословни и финансијски расходи.

Пословни расходи исказани су у износу од 1.592.719 КМ, а чине их: трошкови материјала, трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкови производних услуга, амортизације, нематеријални трошкови и трошкови пореза.

Трошкови материјала исказани су у износу од 157.910 КМ, највећим дијелом односе се на: трошкове медицинског материјала (32.049 КМ), лабораторијског материјала (26.614 КМ), стоматолошког материјала (16.638 КМ), утрошене ауто-гуме (3.017 КМ), материјал и дијелове утрошене за текуће одржавање основних

средстава (4.138 КМ), трошкове горива (48.391 КМ) и електричне енергије (12.142 КМ).

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 1.290.856 КМ, а чине их трошкови бруто зарада (1.261.114 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (8.905 КМ) и остали лични расходи (20.837 КМ).

Обрачун плата запосленим вршен је у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 11/09 и 116/16), осим за одређен број радника којим је уговором о раду утврђен нижи коефицијент за обрачун плате у односу на коефицијенте утврђене члановима 11. и 19. наведеног закона.

Остали лични расходи односе се на: трошкове отпремнина за одлазак у пензију (5.245 КМ), помоћ запосленим у случају смрти члана уже породице (4.880 КМ), новчане накнаде за рођење дјетета (6.168 КМ) и трошкове запослених на службеном путу (4.544 КМ).

Трошкови отпремнина и помоћи запосленима настали у 2017. години у износу од 10.998 КМ, евидентирани су у 2018. години (у моменту исплате), што није у складу са начелом настанка пословног догађаја. За наведени износ мање су исказани остали лични расходи и резултат текућег периода.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 41.239 КМ, највећим дијелом односе се на трошкове ПТТ услуга (6.064 КМ), услуга одржавања медицинске опреме (10.296 КМ) и трошкове осталих услуга (23.017 КМ).

Трошкове осталих услуга највећим дијелом чине трошкови бруто накнада по основу закључених уговора о дјелу за обављање консултативно-специјалистичких услуга (15.992 КМ), рачуноводствених услуга израде финансијског извјештаја и услуга одржавања програма за обрачун плата (1.594 КМ). Рачуноводствене услуге и услуге одржавања програма имају карактер нематеријалних трошкова, сходно члану 43. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Због погрешне класификације трошкови производних услуга више су исказани за износ од 1.594 КМ, а мање су исказани трошкови непроизводних услуга.

Трошкови амортизације исказани су у износу од 76.986 КМ и односе се на обрачунату амортизацију грађевинских објеката (20.728 КМ), опреме (54.788 КМ) и инвентара (1.470 КМ). Амортизација је обрачуната методом линеарног отписа на основу процијењеног вијека трајања сталних средстава.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 24.246 КМ, највећим дијелом односе се на: трошкове здравствених услуга (9.677 КМ), репрезентације (2.297 КМ), трошкове премија осигурања (3.681 КМ), платног промета (1.679 КМ), судске трошкове (1.170 КМ), таксе (1.766 КМ) и трошкове претплате на часописе (1.345 КМ).

Финансијски расходи исказани су у износу од 21.511 КМ, а чине их: расходи камата по основу зајма од Фонда здравственог осигурања (12.924 КМ), расходи камата по дугорочном кредиту (4.241 КМ), затезне камате за дозвољени минус по трансакционом рачуну (2.851 КМ) и камате по судској пресуди (1.495 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **обрачун плата запосленима у потпуности врши у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;**
- **расходи евидентирају у складу са начелом настанка пословног догађаја.**

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успеха Дома здравља за период 01.01-31.12.2017. године укупни приходи исказани су у износу од 1.526.343 КМ, укупни расходи у износу од 1.614.230 КМ и губитак текуће године у износу од 87.887 КМ. Губитак је мање исказан за износ од 2.935 КМ, по основу мање исказаних прихода за износ од 24.983 КМ (неисказана потраживања од фондова) и више исказаних расхода за износ од 27.918 КМ (остали лични расходи 10.998 КМ и расходи по основу обезвређења потраживања 16.920 КМ).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања Дома здравља на дан 31.12.2017. године исказана је уравнотежена вриједност активе и пасиве у износу од 1.096.212 КМ.

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је бруто вриједности 2.545.880 КМ, исправке вриједности 1.449.668 КМ и нето вриједности 1.096.212 КМ. Нето вриједност активе чине стална средства (1.036.212 КМ) и текућа средства (60.000 КМ).

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказана су бруто вриједности 2.485.880 КМ, исправке вриједности 1.449.668 КМ и нето вриједности 1.036.212 КМ. Нето вриједност сталних средстава чине грађевински објекти (772.582 КМ) и опрема (263.630 КМ).

У земљишно књижним евиденцијама Дом здравља је уписан као власник над земљиштем на којем се налазе објекти (зграда Дома здравља са помоћним зградама; амбуланте Стројице и Пљева), које није евидентирано у књиговодственим евиденцијама Дома здравља нити Општине, што није у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, *параграф 7*.

Грађевински објекти исказани су бруто вриједности 1.477.058 КМ, исправке вриједности 704.476 КМ и нето вриједности 772.582 КМ. Односе се на објекте Дома здравља и амбуланти Стројице, Пљева и Бабићи.

Опрема је исказана бруто вриједности 1.007.722 КМ, исправке вриједности 744.092 КМ и нето вриједности 263.630 КМ, а чине је службена возила, медицинска опрема, рачунарска и друга опрема, те алат и инвентар са калкулативним отписом током више година.

У току године евидентирано је повећање вриједности сталних средстава по основу набавке опреме (15.682 КМ) и инвентара (1.359 КМ). На приједлог комисије за попис на дан 31.12.2017. године извршено је расходовање неупотребљиве опреме и ситног инвентара чија је вриједност отписана.

Обрачун амортизације за грађевинске објекте, опрему и инвентар са калкулативним отписом вршен је по стопама утврђеним Правилником о примјени

годишњих амортизационих стопа („Службени гласник Републике Српске“, број 47/16).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у пословним књигама изврши признавање земљишта, у складу са MPC 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 7.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 60.000 КМ, а чине их краткорочна потраживања и готовина.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 57.498 КМ, а чине их потраживања од купаца у земљи (45.953 КМ) и друга краткорочна потраживања (11.545 КМ).

Потраживања од купаца у земљи највећим дијелом се односе на потраживања од Фонда здравственог осигурања по основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите (36.400 КМ).

Фактурисана вриједност извршених услуга које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите представља изведену вриједност која проистиче из одредби Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2017. години и „усаглашавања“ која су резултат обрачуна Фонда здравственог осигурања. Исказана потраживања нису резултат извршених услуга Дома здравља, с обзиром да су сходно обрачуну сторнирани приходи и потраживања по основу „ризика прекорачења“ лијекова издатих на рецепт у износу од 6.771 КМ, а што може довести у питање квалитативне карактеристике финансијског извјештаја и упоредивост података (веза тачка 6.1.1. извјештаја).

Друга краткорочна потраживања односе се на потраживања од фондова по основу рефундације зарада и накнада зарада у ранијем периоду. Дом здравља није исказао потраживања по основу рефундације зарада и накнада зарада од Фонда здравственог осигурања (5.871 КМ) и Јавног фонда за дјечију заштиту (19.112 КМ). Тиме су потраживања и приходи мање исказани за износ од 24.983 КМ. Захтјеви су поднесени у 2018. години, а сходно томе Центар за социјални рад Шипово донио је рјешења којим је признато право на рефундацију зарада и накнада зарада.

Није извршена исправка вриједности потраживања која су старија од годину дана у најмањем износу од 16.920 КМ, што није у складу са MPC 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање, *параграфи 58 и 59*. За наведени износ више су исказана потраживања, а мање су исказани расходи (позиција обезвређење потраживања утврђено методом застарјелости потраживања).

Готовина је исказана у износу од 2.502 КМ, а чине је новчана средства на рачунима код пословних банака и готовина у благајни.

Дневник благајне није закључиван на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. У благајни је у појединим случајевима држана готовина у износу изнад утврђеног благајничког максимума. Такође, готовина наплаћена по основу партиципације у износу који је прелазео 200 КМ није уплаћивана на жиро рачун истог радног дана (а најкасније наредног радног дана). Наведено није у складу са члановима 7. став (1) и 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“, број: 86/12 и 10/14).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **исправка вриједности потраживања врши у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање, параграфи 58 и 59;**
- **благајничко пословање врши сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, као и члановима 7. став (1) и 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.**

6.2.2. Пасива

Пасива је исказана у износу од 1.096.212 КМ, а чине је капитал и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу од 510.019 КМ, а обухвата: основни капитал, резерве, ревалоризационе резерве, нераспоређени добитак и губитак до висине капитала.

Основни капитал исказан је у износу од 570.521 КМ и у цијелости се односи на државни капитал. У књиговодственим евиденцијама Дома здравља исказан државни капитал није усаглашен са уписаним капиталом у судском регистру код Окружног привредног суда Бања Лука, који износи 1.768.755 КМ.

Резерве су исказане у износу од 203.411 КМ, а обухватају законске (1.203 КМ) и статутарне резерве (202.198 КМ).

Ревалоризационе резерве исказане су у износу од 423.836 КМ, а односе се на резерве по основу ревалоризације некретнина (47.244 КМ) и опреме (376.592 КМ). У односу на претходну годину износ је непромијењен, односно није вршено укидање ревалоризационих резерви у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 41.

Нераспоређени добитак исказан је у износу од 654.410 КМ. Управни одбор Дома здравља није доносио одлуку да се нераспоређени добитак усмјери за покриће губитка из ранијих година.

Губитак до висине капитала исказан је у износу од 1.342.159 КМ, а односи се на губитак ранијих година (1.254.272 КМ) и губитак текуће године (87.887 КМ). Губитак текуће године мање је исказан за износ од 2.935 КМ (детаљније под тачком 6.1. извјештаја).

Препоручује се Управном одбору да обезбиједи да се преиспита књиговодствена вриједност и структура капитала исказаног у пословним књигама Дома здравља.

6.2.2.2. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 586.193 КМ, а чине их дугорочне и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе исказане су у износу од 344.644 КМ, а односе се на обавезе по основу дугорочног кредита код Комерцијалне банке а.д. Бања Лука (81.806 КМ) и обавезе према Фонду здравственог осигурања по основу Уговора о зајму (262.838 КМ). Дом здравља је 31.12.2008. године закључио Уговор о зајму са Фондом здравственог осигурања у износу од 394.355 КМ, на име поврата дозначених средстава за лична примања у 2008. години. По истом основу 2012. године

закључен је Анекс уговора. Обавезе према Фонду здравственог осигурања редовно се измирују, путем мјесечних компензација.

Краткорочне обавезе исказане су у износу од 241.549 КМ, а чине их највећим дијелом краткорочне финансијске обавезе (33.716 КМ), обавезе из пословања (49.997 КМ) и обавезе за зараде и накнаде зарада (145.175 КМ).

Обавезе за отплату дугорочног зајма према Фонду здравственог осигурања које доспијевају за плаћање у року до годину дана у износу од 35.427 КМ нису исказане у оквиру краткорочних финансијских обавеза, што није у складу са чланом 30. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Због погрешне класификације краткорочне обавезе мање исказане, док су дугорочне обавезе више исказане за наведени износ.

Препоручује се директору да обезбједи да се обавезе за отплату дугорочних кредита које доспијевају за плаћање до једне године у потпуности исказују сходно члану 30. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Није било пословних догађаја који би захтијевали ванбилансно евидентирање.

6.3. Биланс новчаних токова

У Билансу токова готовине за период 01.01-31.12.2017. године исказан је нето одлив готовине у износу од 66.651 КМ (готовина на почетку обрачунског периода 69.153 КМ; готовина на крају обрачунског периода 2.502 КМ).

Приливи готовине из пословних активности исказани су у износу од 1.538.760 КМ, одливи готовине из пословних активности 1.546.589 КМ и нето одлив готовине из пословних активности 7.829 КМ.

Код токова готовине из активности финансирања исказан је одлив готовине у износу од 58.822 КМ.

Биланс токова готовине сачињен је примјеном директне методе, у складу са МРС 7 - Извјештај о токовима готовине, *параграф 18*.

6.4. Временска неограниченост пословања

Приликом састављања финансијских извјештаја за 2017. годину нису сачињене Напомене и сходно томе нису извршена ни потребна објелодањивања у вези сталности пословања, што није у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, *параграфи 25 и 26*.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Није било пословних догађаја по основу којих би требало исказати потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Дома здравља за 2017. годину нису сачињене Напомене у складу са чланом 19. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се, у складу са чланом 19. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, сачине Напомене уз финансијске извјештаје и у истим објелодане информације у вези сталности пословања (параграфи 25 и 26).

Ревизијски тим

Мр Данијела Тепић, с.р.

Милена Шикман, с.р.